

DEPARTEMENT
WERK &
SOCIALE
ECONOMIE

ONDERWIJS
INSPECTIE
OOG VOOR KWALITEIT

Vlaamse
overheid

VDAB

RAPPORT

ORGANISATIE, VERLOOP & RESULTATEN VAN HET KWALITEITSTOEZICHT TER PLAATSE OP BEROEPSKWALIFICERENDE TRAJECTEN

WERKJAAR 2022

INHOUD

INLEIDING.....	2
DEEL 1 AANPAK VAN HET TOEZICHT TER PLAATSE	4
1.1 Doel van het toezicht ter plaatse	4
1.2 Gehanteerde informatiebronnen	4
1.3 Beoordeling.....	4
1.4 Ondersteunende instrumenten voor de toezichthouders.....	5
1.5 Communicatie over het toezicht ter plaatse naar de aanbieder	6
DEEL 2 RESULTATEN VAN DE UITGEVOERDE TOEZICHTEN TER PLAATSE.....	6
2.1. Inhoudelijke vaststellingen per kwaliteitsgebied van het gemeenschappelijk kwaliteitskader	6
2.2. Vergelijking van feedback Erkeningscommissie en vaststellingen tijdens het toezicht.....	10
DEEL 3 KWALITEITSBORGING VAN HET TOEZICHTPROCES.....	12
3.1 Interne evaluatie door de toezichthouders	12
3.2 Evaluatie door aanbieders	12
3.3 Bijsturingen in het toezichtproces op basis van evaluatie.....	12
GLOBAAL BESLUIT.....	13
BIJLAGEN	14

INLEIDING

In 2019 legde de Vlaamse Overheid een nieuw **beleidskader** vast voor beroepskwalificerende trajecten. Dit beleidskader biedt publieke en private organisaties, zowel binnen als buiten de onderwijssector, de mogelijkheid om **erkende bewijzen van beroepskwalificatie** uit te reiken. Deze bewijzen kunnen uitgereikt worden via verschillende leerwegen: hetzij via een beroepskwalificerend opleidingstraject, hetzij via een beroepskwalificerend EVC-traject. In een **opleidingstraject** worden de competenties uit een bepaalde beroepskwalificatie tijdens het traject aangeleerd. In een **EVC-traject** worden eerder verworven competenties afgetoetst door een assessment van de competenties van de beroepskwalificatie.

Alle beroepskwalificerende trajecten, zowel binnen als buiten onderwijs, zijn afgestemd op overeenstemmende **erkende beroepskwalificaties**. Ze vertrekken met andere woorden vanuit hetzelfde geheel van competenties, ongeacht de opleidingsverstrekker of het EVC-testcentrum waar de lerende het traject doorloopt. Om sterke kwaliteitsgaranties in te bouwen die erover moeten waken dat de juiste competenties op een kwaliteitsvolle manier zijn verworven, verankerde het nieuwe beleidskader een **neutraal en onafhankelijk kwaliteitstoezicht** en bijhorend **gemeenschappelijk kwaliteitsskader**.

Beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs worden gevat door de bestaande toezichtsystemen. Voor de trajecten voor aanbieders buiten onderwijs zette het beleidsdomein Werk en Sociale Economie het beleidskader via eigen regelgeving om in een **erkenningprocedure**. Deze erkenning houdt vooreerst in dat aanbieders moeten beschikken over een kwaliteitsgarantie op organisatieniveau. Daarnaast moet er minstens om de zes jaar een **kwaliteitstoezicht op trajectniveau** plaatsvinden. In de schoot van het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) werd hiertoe, zoals het decreet voorschrijft, een **Erkenningscommissie** opgericht. Deze commissie beslist op basis van een inhoudelijk kwaliteitsonderzoek of een traject al dan niet wordt erkend.

Elk erkend traject wordt vervolgens na een eerste cyclus gescreend. Dit gebeurt tijdens een **toezicht ter plaatse** door een onafhankelijk toezichtteam, bestaande uit toezichthouders van de afdeling Vlaamse Sociale Inspectie van DWSE (VSI) en/of toezichthouders van VDAB. Gedurende de eerste drie jaar waarin dit kwaliteitstoezicht ter plaatse wordt uitgevoerd¹, gebeurt dit in **samenwerking met de Onderwijsinspectie** met het oog op een transparant verloop van het kwaliteitstoezicht en om onderwijspartners inzicht te verschaffen in de autonome procedure van het beleidsdomein Werk. Voorliggend rapport is een **gezamenlijke rapportering van het beleidsdomein Werk en de Vlaamse Onderwijsinspectie over de organisatie en het verloop van het kwaliteitstoezicht ter plaatse**². Het inhoudelijk kwaliteitsonderzoek als eerste stap in het erkenningsproces wordt niet gevat in de scope van dit rapport. Ook het toezicht op beroepskwalificerende trajecten van niveau 5 en hoger, worden in voorliggend rapport niet behandeld.

Om de nodige afstemming te verzekeren tussen de drie betrokken partners – VSI, VDAB en Onderwijsinspectie – werden samenwerkingsafspraken gevat in een **samenwerkingsovereenkomst**. Deze overeenkomst beoogt:

- a. de **wedzijdse versterking** van het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten om een **transparant en gelijkgericht verloop** van het toezicht ter plaatse op beroepskwalificerende trajecten te garanderen;

¹ Te rekenen vanaf het eerste toezicht ter plaatse, dat plaatsvond op 24 maart 2022.

² Overeenkomstig art. 6 van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitsskader (19/07/2019)

- b. de **expertise-uitwisseling** tussen de partners die deelnemen aan het toezicht en de ontwikkeling van deskundigheid;
- c. de **afstemming en principiële afspraken** tussen de verschillende toezichthouders als deelnemers aan de teams van toezichthouders.

In het kader van deze overeenkomst werd een “**begeleidingsgroep** kwaliteitstoezicht beroeps-kwalificerende trajecten” opgericht, met een gelijk aantal vertegenwoordigers vanuit elke betrokken partner. Deze begeleidingsgroep staat onder meer in voor:

- a. het **opvolgen en evalueren van de samenwerkingsovereenkomst** en zo nodig voorstellen tot bijsturing formuleren,
- b. het onderling afstemmen en goedkeuren van de **planning** van de toezichtbezoeken ter plaatse,
- c. de tijdige **mededeling** van deze **planning**,
- d. de **evaluatie** van de uitgevoerde **toezichtbezoeken**,
- e. de **evaluatie** van het **toezichtkader**, en de mogelijke bijsturing ervan,
- f. de uitwisseling van **good practices**,
- g. het organiseren van **intervisie** tussen de leden van de verschillende teams van toezichthouders,
- h. het organiseren van **vorming**.

De afdeling **VSI** van het DWSE **coördineert** het kwaliteitstoezicht ter plaatse. Dit houdt onder meer in dat VSI de toezichten plant, de communicatie met de aanbieders van de beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten verzorgt, de toezichtverslagen overmaakt aan de Erkenningscommissie en de begeleidingsgroep voorziet.

Voorliggend rapport brengt verslag uit over de **toezichten ter plaatse in 2022**, het eerste werkjaar waarin toezichten met bindende gevolgen werden uitgeoefend. De begeleidingsgroep werkte echter ook al voor dit eerste officiële werkjaar intensief samen aan de ontwikkeling van het **toezichtkader** en het bijhorende instrumentarium. In de ontwikkelingsfase zette de begeleidingsgroep **proeftoezichten** op. Het proeftoezicht op een beroepskwalificerend opleidingstraject vond plaats op 10 juni 2021; op een beroepskwalificerend EVC-traject op 27 september 2021³. Beide proeftoezichten gaven aanleiding tot een aantal bijsturingen in het ontwikkelde draaiboek.

In de volgende delen van dit rapport wordt respectievelijk ingezoomd op:

- ✓ de aanpak van het toezicht ter plaatse;
- ✓ een synthese van de resultaten van de in 2022 uitgevoerde toezichten;
- ✓ de kwaliteitsborging van het toezichtproces.

³ Beide proeftoezichten stonden aanvankelijk gepland in 2020, maar moesten omwille van de sterk beperkende coronamaatregelen meermaals uitgesteld worden en konden pas midden 2021 worden georganiseerd.

1.1 Doel van het toezicht ter plaatse

Elk beroepskwalificerend traject wordt tijdens een toezicht ter plaatse getoetst aan het gemeenschappelijk kwaliteitskader voor beroepskwalificerende trajecten zoals vastgelegd in bijlage 2 bij het [besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019](#)⁴.

Het doel van dit toezicht ter plaatse is tweeledig:

- nagaan in welke mate het traject tegemoet komt aan het **kwaliteitskader** voor het verwerven van een beroepskwalificatie;
- **advies** geven aan de Erkenningscommissie m.b.t. de erkenning van het traject.

1.2 Gehanteerde informatiebronnen

Een combinatie van informatiebronnen wordt ingezet om tot een onderbouwde beoordeling te komen.

De toezichthouders voeren vooreerst een **on desk-onderzoek** uit, waarbij voornamelijk de volgende documenten worden doorgenomen:

- de aanvraag tot erkenning van het beroepskwalificerend traject, zoals ingediend door de aanbieder bij het departement WSE;
- de beoordelingen van deze erkenningsaanvraag en het gezamenlijk advies van de beoordelaars aan de Erkenningscommissie;
- de erkenningsbeslissing van de Erkenningscommissie, met inbegrip van de aandachtspunten;
- de betrokken beroepskwalificatie;
- de informatie over dit traject op de website van de aanbieder;
- de documenten die de aanbieder voorafgaandelijk aanlevert op vraag van de toezichthouders.

Tijdens het toezicht ter plaatse worden vervolgens **gesprekken** met verschillende betrokkenen (kandidaten/lerenden, instructeurs, lesgevers, assessoren ...) en **observaties** uitgevoerd. De aanbieder voorziet op vraag van de toezichthouders ook **documenten voor inzage ter plaatse**.

1.3 Beoordeling

Elk van de indicatoren uit het kwaliteitskader krijgt van het team van toezichthouders een score op basis van hun gezamenlijke bevindingen. Het team van toezichthouders maakt hiertoe gebruik van een [set van ontwikkelingsschalen](#). De gegeven score geeft telkens een ontwikkelingsniveau weer binnen de ontwikkelingsschaal van de indicator in kwestie:

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Benadert de verwachting

Er zijn naast sterke punten ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

⁴ Besluit betreffende de uitvoering van het decreet van 26 april 2019 betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.

Het gescoord ontwikkelingsniveau wordt in een verslagetekst weergegeven bij elke indicator.

Het resultaat van het toezicht ter plaatse wordt onder de vorm van een advies overgemaakt aan de Erkenningscommissie binnen de 30 dagen na het toezicht ter plaatse. Dit advies kan vier vormen aannemen:

➤ Positief advies	voorstel voor behoud van de erkenning voor het beroepskwalificerend traject.
➤ Advies tot remediëring	voorstel voor het opstarten van de procedure voor remediëring van de tekortkomingen , indien deze binnen een redelijke termijn geremedieerd kunnen worden. De opvolging kan inhouden dat: <ul style="list-style-type: none">• de aanbieder binnen een gestelde termijn bepaalde documenten of informatie bezorgt aan het team van toezichthouders die het toezicht uitvoerde;• het traject binnen de gestelde termijn onderworpen wordt aan een opvolgingstoezicht ter plaatse, dat uitgevoerd wordt door het team van toezichthouders dat het eerste toezicht ter plaatse deed.
➤ Negatief advies	voorstel voor het intrekken van de erkenning indien de tekortkomingen niet binnen een redelijke termijn geremedieerd kunnen worden.
➤ Geen consensus over het advies	in dit geval bemiddelt het afdelingshoofd van VSI tussen de toezichthouders die van mening verschillen. Indien deze bemiddeling niet tot een consensus leidt, worden de verdeelde standpunten opgenomen in het eindverslag.

Volgens het Kwaliteitstoezichtbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele Vorming van 19 juli 2019 ontvangt de aanbieder de beslissing van de Erkenningscommissie en het eindrapport uiterlijk 104 dagen na het toezicht ter plaatse.

1.4 Ondersteunende instrumenten voor de toezichthouders

Om een gelijkgerichte beoordeling tussen toezichthouders te bevorderen, ontwikkelde de begeleidingsgroep ondersteunende **draaiboeken**. Zij omschrijven het verloop van het toezicht nauwkeurig, en verwijzen gericht door naar bijkomende ondersteunende instrumenten zoals een model van dagindeling voor het toezicht ter plaatse, gespreksleidraden met richtvragen, beoordelingssjablonen en een modelverslag.

De begeleidingsgroep organiseerde voor de start van de eerste toezichten een gezamenlijk **opleidingsmoment** voor de ruime pool van toezichthouders van de verschillende partners. De opleiding vond plaats op 15 maart 2022 en behandelde het beleidskader, de cyclus van het

kwaliteitstoezicht, de kwaliteitskaders als basis voor het toezicht en het doorlopen van het volledige toezichtsscenario.

Op 3 mei 2022 werd een verdiepend opleidingsmoment georganiseerd voor de toezichthouders die in de eerste reeks van toezichten betrokken waren. Dit opleidingsmoment werd opgevat als intervisie, gebaseerd op het chronologische verloop van het toezichtproces.

1.5 *Communicatie over het toezicht ter plaatse naar de aanbieder*

Alle informatie over het verloop van het toezicht ter plaatse kan [online](#) geconsulteerd worden.

Voor elk toezicht ter plaatse is een **coördinerend toezichthouder** van hetzij VSI, hetzij VDAB aangesteld. Deze coördinator heeft een aantal bijkomende communicatie- en organisatorische taken gericht naar de aanbieder. Hij/zij neemt voorafgaandelijk aan het toezicht contact op met de aanbieder om afspraken te maken over het toezicht ter plaatse en de dagindeling te organiseren. Ook tijdens het toezicht ter plaatse is de coördinerend toezichthouder het vaste aanspreekpunt. Deze aanpak kon op waardering van de aanbieders rekenen (cf. infra, deel 3) en blijft behouden in de toekomst.

DEEL 2 RESULTATEN VAN DE UITGEVOERDE TOEZICHTEN TER PLAATSE

2.1. Inhoudelijke vaststellingen per kwaliteitsgebied van het gemeenschappelijk kwaliteitskader

De resultaten die in dit hoofdstuk worden besproken, zijn van toepassing op de erkende beroepskwalificerende trajecten **van niveau 1 tot en met 4**⁵ die aangeboden worden buiten onderwijs. In de periode van maart tot september 2022 werd een kwaliteitstoezicht uitgevoerd bij **elf trajecten**, waarvan acht opleidingstrajecten en drie EVC-trajecten. Van de elf trajecten kregen zes trajecten een verlenging als advies en vijf trajecten een advies tot remediëring. We stellen vast dat voornamelijk de kwaliteitsgebieden met betrekking tot 'doelstellingen' en 'evaluatie' minder goed scoorden.

Een belangrijke kanttekening is dat het **aantal opgestarte en onderzochte trajecten nog veeleer beperkt** is. Bovendien worden de resultaten sterk beïnvloed door vier dezelfde trajecten (kinderbegeleider) bij hetzelfde type aanbieder (Syntra VZW). Door het klein aantal bezochte EVC-trajecten (3) werden hiervoor geen grafieken ingevoegd.

Tabel 1 geeft een overzicht weer van alle onderzochte trajecten, met hun bijhorende beroepskwalificatie en beroepskwalificatieniveau, de naam van de aanbieder, de datum waarop het toezicht ter plaatse plaatsvond en het geformuleerde advies.

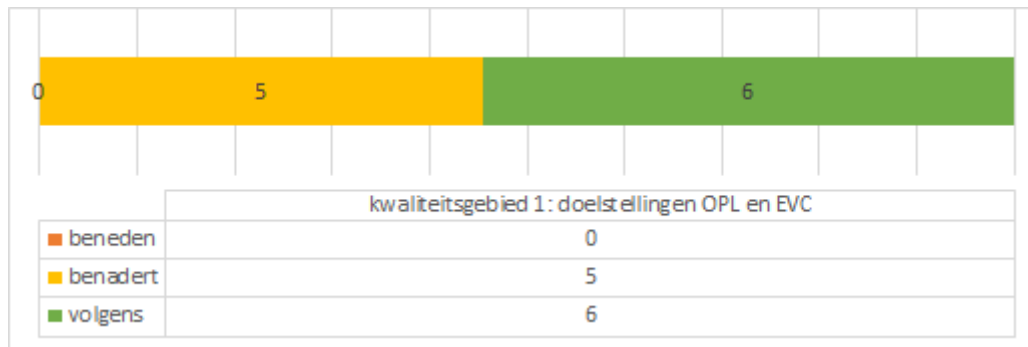
⁵ In juni 2022 werden bij 1 aanbieder ook 2 trajecten van resp. niveau 6 en 7 onderzocht. Beroepskwalificerende trajecten van niveau 5 of hoger vallen buiten de scope van de samenwerkingsovereenkomst VSI - VDAB - Onderwijsinspectie en worden daarom in dit rapport niet behandeld.

Tabel 1. Overzicht van de beoordeelde trajecten

TRAJECT	BEROEPSKWALIFICATIE	NIVEAU	AANBIEDER	DATUM TOEZICHT TER PLAATSE	RESULTAAT
EVC Kinderbegeleider schoolgaande kinderen	Kinderbegeleider schoolgaande kinderen	4	Vormingscentrum HIVSET vzw	do 21.04.2022 vr 22.04.2022	Positief
EVC Reachtruckchauffeur	Reachtruckchauffeur	2	VDAB	ma 25.04.2022 di 26.04.2022	Positief
EVC Heftruckchauffeur	Heftruckchauffeur	2	VDAB	ma 25.04.2022 di 26.04.2022	Positief
OPL Kinderbegeleider baby's & peuters	Kinderbegeleider baby's & peuters	4	Syntra Antwerpen - Vlaams-Brabant	do 24.03.2022	Remediëring
OPL Kinderbegeleider baby's & peuters	Kinderbegeleider baby's & peuters	4	Syntra Limburg	ma 23.05.2022	Remediëring
OPL Magazijnmedewerker	Magazijnmedewerker; Heftruckchauffeur; Reachtruckchauffeur; Bestuurder interne transportmiddelen	2	VDAB	do 02.06.2022 do 16.06.2022	Positief
OPL Kinderbegeleider baby's en peuters	Kinderbegeleider baby's & peuters	4	Syntra Midden-Vlaanderen	wo 08.06.2022	Remediëring
OPL Junior Customs Consultant	Hulpdeclarant	4	Syntra Midden-Vlaanderen	wo 08.06.2022	Remediëring
OPL Kinderbegeleider baby's en peuters	Kinderbegeleider baby's en peuters	4	Syntra West	do 16.06.2022 vr 17.06.2022	Remediëring
OPL European Tree worker	Boomverzorger	4	Belgische school voor boomverzorging en boombeheer vzw	do 22.09.2022	Remediëring
OPL Elektrotechnisch monteur	Elektrotechnisch monteur	2	Fix VZW	do 06.10.2022	Positief

Kwaliteitsgebied 1: Doelstellingen

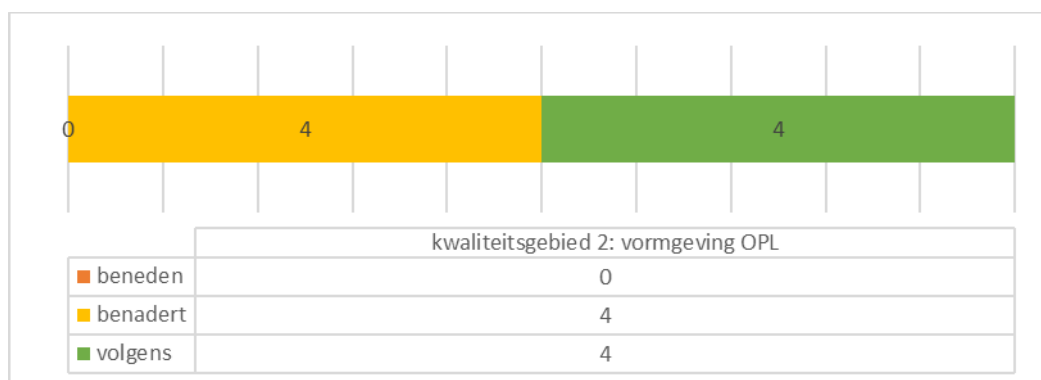
Van de elf onderzochte trajecten kregen er vijf voor dit kwaliteitsgebied een 'benadert de verwachting'. In dit kwaliteitsgebied gaan de toezichthouders na of het **opleidingstraject** alle competenties bevat zoals vastgelegd in de beroepskwalificatie, evenwichtig is uitgewerkt en afgestemd is op het verwachte beheersingsniveau. Vooral de volledigheid en het evenwicht blijken nog duidelijke werkpunten. De trajecten kunnen nog beter afgestemd worden op de beroepskwalificatie. In een aantal trajecten komen bijkomende competenties aan bod die niet opgenomen zijn in de beroepskwalificatie, met negatieve impact op een efficiënt leertraject. De drie **EVC-trajecten** voldoen voor wat kwaliteitsgebied 1 betreft.

Kwaliteitsgebied 2: Vormgeving

Het kwaliteitsgebied vormgeving bestaat uit vier indicatoren.

Voor de **opleidingstrajecten** zijn dit respectievelijk maatwerk, organisatie aanbod, werkwijze en materiële infrastructuur. Voornamelijk de eerste twee indicatoren scoren minder goed binnen dit gebied. Er zijn groeikansen om het opleidingstraject nog beter af te stemmen op de startcompetenties van de cursist om een traject op maat te kunnen realiseren. Ook op het vlak van vrijstellingen zijn er groeikansen. Meestal wordt de opleidingstijd optimaal aangewend in functie van het aanleren, inoefenen en evalueren van de competenties. In enkele trajecten krijgen een aantal modules buiten de beroepskwalificatie echter te veel aandacht, wat voor een onevenwicht zorgt in de opleidingstijd. In enkele trajecten kan de samenhang tussen de modules tevens beter.

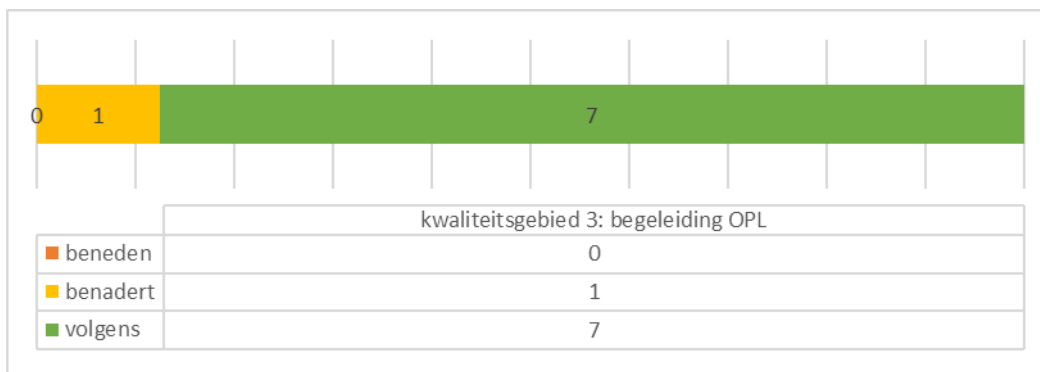

Voor de **EVC-trajecten** zijn de vier indicatoren respectievelijk vrijstellingenbeleid, opbouw, materiële infrastructuur en setting en verloop. Het valt op dat in de drie onderzochte trajecten alle indicatoren 'volgens de verwachting' scoorden. De vormgeving van de trajecten garandeert dat de competenties beoordeeld worden op basis van een authentieke en realistische context. De beoordelingsprocedure is logisch opgebouwd, de beschikbare tijd wordt optimaal benut om de

beoogde competenties zichtbaar te maken en te evalueren en de assessor respecteert de tijdsduur zoals beschreven in de EVC-standaard.

Kwaliteitsgebied 3: Begeleiding

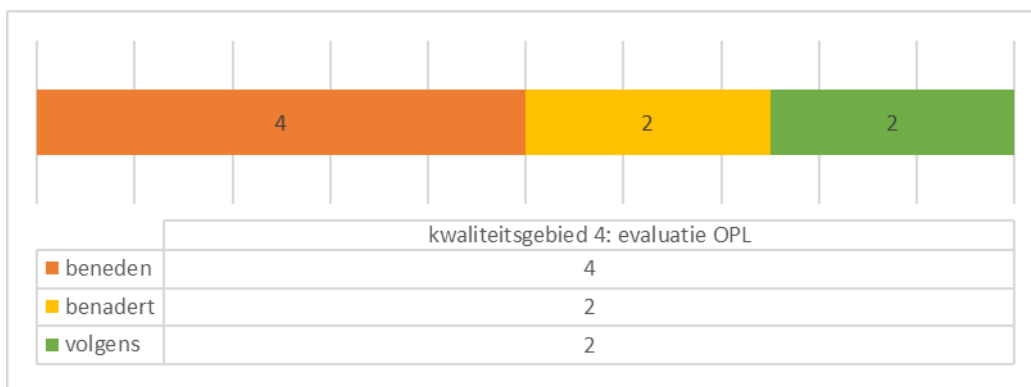
Het kwaliteitsgebied begeleiding bestaat voor de **opleidingstrajecten** uit drie indicatoren. Dit zijn respectievelijk informatie, ondersteuning en leerklimaat en feedback. Bijna alle trajecten scoren 'volgens de verwachting'. De lerenden krijgen doelgerichte informatie over het opleidingstraject en het begeleidingsaanbod. Verder stemt de aanbieder de begeleiding tijdens het opleidingstraject af op de leervorderingen, zorgnoden en mogelijkheden van de lerende en creëert de aanbieder een positief en stimulerend leerklimaat.

Voor de **EVC-trajecten** bestaat het kwaliteitsgebied uit één indicator, namelijk begeleiding. Deze indicator scoorde volgens de verwachting voor de drie onderzochte trajecten.

Kwaliteitsgebied 4: Evaluatie

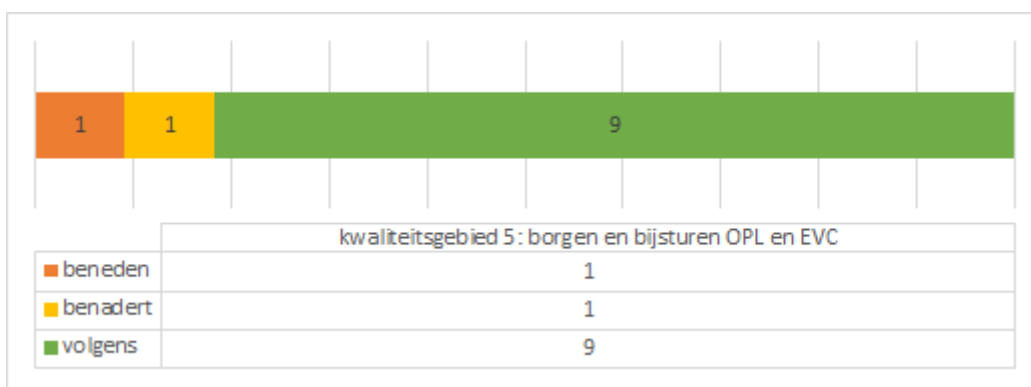
Het kwaliteitsgebied evaluatie bestaat voor de **opleidingstrajecten** uit drie indicatoren. Dit zijn respectievelijk representativiteit, validiteit en betrouwbaarheid en communicatie. Het valt op dat de evaluatie van de lerenden maar in twee trajecten goed verloopt. In de andere onderzochte trajecten zijn er meerdere verbeterpunten. In één traject kon de aanbieder geen concrete evaluatiegegevens voorleggen. De evaluatie is niet altijd representatief voor en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de competenties zoals omschreven in de beroepskwalificatie. Daarnaast stellen de toezichthouders vast dat de aanbieders kansen laten liggen om de evaluatie te laten steunen op eenduidige en objectieve beoordelingscriteria. In enkele trajecten werd teveel nadruk gelegd op de evaluatie van competenties die geen deel uitmaken van de beroepskwalificatie. De aanbieder communiceert de evaluatieresultaten veelal helder aan de lerende. In één traject bleek dat de lerenden niet altijd tijdig zicht kregen op hun resultaten. Verder is het soms nodig extra aandacht te besteden aan heldere communicatie met betrekking tot het slagen voor de modules en competenties die al dan niet tot de beroepskwalificatie behoren.

Het kwaliteitsgebied evaluatie bestaat voor de **EVC-trajecten** uit vier indicatoren. Dit zijn respectievelijk conform de EVC-standaard, validiteit en betrouwbaarheid, feedback en communicatie. Enkel de indicatoren ‘conform de standaard’ en ‘validiteit en betrouwbaarheid’ scoorden voor één traject benadert de verwachting. De aanbieder maakte weliswaar gebruik van het EVC-instrument, maar bij de eigenlijke toepassing van het instrument werden bepaalde onderdelen of aspecten van het assessment in gesimuleerde setting weggelaten zonder heldere criteria. Dit kan leiden tot het afwijken van de situaties zoals beschreven in de EVC-standaard.

Kwaliteitsgebied 5: Borgen en bijsturen

De toezichthouders stellen vast dat de aanbieders in de meeste trajecten (zowel opleiding als EVC) zicht hebben op hun sterke punten en werkpunten. De aanbieders wendden hiertoe onder andere bevragingen en zowel formeel als informeel overleg aan. Twee trajecten scoorden minder goed. Hoewel de aanbieders feedback vergaarden van de kandidaten/lerenden over de opleidingstrajecten is het nog een groeikans om deze feedback te benutten bij het borgen en bijsturen.

2.2. *Vergelijking van feedback Erkeningscommissie en vaststellingen tijdens het toezicht*

De Erkeningscommissie beschikt over de mogelijkheid om bij de kennisgeving van haar erkenningsbeslissing feedback aan de aanbieder mee te geven op basis van het inhoudelijk kwaliteitsonderzoek. De aanbieder kan op basis hiervan bijstellingen aanbrengen alvorens het toezicht ter plaatse plaatsvindt. In tien van de elf trajecten deelde de Erkeningscommissie dergelijke feedback-elementen mee, die betrekking konden hebben op de verschillende kwaliteitsgebieden van het gemeenschappelijk kwaliteitskader. Uit een vergelijking van de resultaten van het toezicht van deze tien trajecten blijkt in zes trajecten minstens één gemeld pijnpunt ook vastgesteld tijdens het toezicht ter plaatse. Dit betekent dat de betrokken aanbieders

nog niet alle aandachtspunten (volledig) wegwerkten op het moment dat het traject werd doorgelicht tijdens een toezicht ter plaatse.

3.1 *Interne evaluatie door de toezichthouders*

Elke toezichthouder werd na afloop van een toezicht uitgenodigd om een bevraging in te vullen om sterke punten en aandachtspunten ter bijsturing te delen met de begeleidingsgroep. In totaal werden twaalf antwoorden ontvangen.

Globaal genomen boden de ontwikkelde instrumenten (zoals draaiboek, gespreksleidraden, beoordelingssjablonen...) voldoende houvast om tot een betrouwbare en gelijkgerichte beoordeling te komen. De voorbereidende fase, zowel in het contact met de aanbieder als tussen de toezichthouders onderling, verliep over het algemeen vlot. Er werden wel grote verschillen opgemerkt in de nodige voorbereidingstijd, naargelang de omvang en uitgebreidheid van het onderzochte traject. Aangezien het toezicht op één dag wordt georganiseerd, benadrukten de toezichthouders het belang van een goede voorbereiding en zeer gerichte vraagstelling tijdens de toezichtdag. De ontwikkelingsschalen bieden het nodige houvast voor de verslaggeving. Een verbeterpunt is de ontwikkeling van richtlijnen om het rapport vorm te geven. Dergelijke richtlijnen zouden toelaten de rapporten nog meer af te stemmen op vlak van omvang, de mate van onderbouwing van vaststellingen etc.

3.2 *Evaluatie door aanbieders*

Na afloop van elk toezicht ter plaatse bezorgde de coördinerende toezichthouder een bevraging aan de aanbieder. Daarin kon feedback worden weergegeven over het volledige verloop van het toezicht ter plaatse. In totaal werden vier items bevroegd in verband met de voorbereiding en zes items in verband met het toezicht ter plaatse zelf (zie bevragingen in bijlage 1).

De globale tevredenheid lag zeer hoog: elk item van de bevraging kreeg minstens een beoordeling vier op een schaal van vijf (van 'heel ontevreden' tot 'heel tevreden'). Aanbieders toonden zich in het bijzonder tevreden over het voorbereidend gesprek met de coördinerend toezichthouder. Hierdoor was het verloop van het toezicht voorafgaand aan het bezoek ter plaatse helder. De respondenten gaven aan dat de verkregen feedback bruikbaar is bij de verdere implementatie van het beroepskwalificerend traject (gemiddelde score van 4.5/5). Ook de constructieve sfeer waarin het toezicht plaatsvond en het respect voor de gesprekspartners en de context van het traject werden gewaardeerd.

Uit de bevraging bleek verder dat aanbieders vragende partij zijn om aan het einde van de dag van het toezicht ter plaatse een directere terugkoppeling te krijgen over het eindresultaat, in plaats van enkel een weergave van de vastgestelde sterke punten en aandachtspunten.

3.3 *Bijsturingen in het toezichtproces op basis van evaluatie*

De begeleidingsgroep besprak de feedback van zowel toezichthouders als aanbieders. Op basis van de eerste ervaringen voerde de begeleidingsgroep hoofdzakelijk een aantal aanpassingen door in de draaiboeken en bijhorende ondersteunende instrumenten die richtinggevend zijn voor de toezichthouders. In een volgend werkjaar zal nog meer ervaring kunnen worden opgebouwd, die zal toelaten om ook meer inhoudelijke bijsturingen in overweging te nemen. Thema's die daarbij als verbeterdomeinen in aanmerking komen en die de begeleidingsgroep verder zal aansturen, zijn:

- de consolidatie van voorbereidende info voor de aanbieder in een handleiding;
- de ontwikkeling van een schrijfwijzer voor toezichthouders met het oog op een transparante en gelijkgerichte verslaggeving;
- de evaluatie van het toezichtkader en gehanteerde beoordelingssysteem.

GLOBALAAL BESLUIT

Via dit nieuw kwaliteitstoezicht kregen de toezichthouders een eerste zicht op de implementatie en de uitrol van het geïntegreerd kwaliteitskader. De onderzochte trajecten zijn nog beperkt in aantal en de ervaring van de aanbieders veeleer pril. De aanbieders toonden hun sterkte in de begeleiding van de lerende/kandidaat en het borgen en bijsturen van het traject. Het aanbod, de vormgeving en de evaluatie van het traject zijn werkpunten. In zes van de elf trajecten keren de toezichthouders terug ter plaatse.

Alle toezichten werden uitgevoerd in een gemengd samengesteld team van toezichthouders, bestaande uit een coördinerend toezichthouder van het beleidsdomein Werk (VSI of VDAB) en een onderwijsinspecteur met vakexpertise. Zoals voorzien in de samenwerkingsovereenkomst, nam in het merendeel van de toezichten ook een observator deel (m.n. van hetzij VDAB, hetzij VSI). Deze samenwerking verliep positief, waarbij het samenbrengen van verschillende expertises en van de onderwijs- en arbeidsmarktgerichte brillen een meerwaarde betekende. De toezichthouders van VSI en de Onderwijsinspectie hebben in het verleden al ervaring opgedaan door hun samenwerking binnen duaal leren.

Eigen aan de organisatieoverschrijdende aanpak en samenwerking zijn organisatorische uitdagingen om de toezichten te plannen met een gemengde teamsamenstelling. Na een eerste werkjaar met effectieve toezichten, kan worden vastgesteld dat het ontwikkelde toezichtkader en de gehanteerde methodiek de toezichthouders toelaat om de kwaliteit van beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten te beoordelen en kansen tot verdere ontwikkeling te detecteren.

Vanuit het perspectief van de aanbieders betekende het toezicht een objectieve kwaliteitsscan, met aandacht voor zowel sterke punten als aandachtspunten. Ook ten aanzien van de Erkenningscommissie levert dit jaarrapport een eerste, samenvattend beeld op van de kwaliteit van de tot nog toe erkende trajecten.

In het werkjaar 2023 staan een nieuwe reeks toezichten op het programma, zowel van beroepskwalificerende opleidingstrajecten als van EVC-trajecten. Een twintigtal trajecten bij een twaalfstal verschillende aanbieders zullen daarbij een eerste toezicht of opvolgingstoezicht krijgen. De Begeleidingsgroep met vertegenwoordiging van VSI, Onderwijsinspectie en VDAB blijft in de coördinatie van dit proces een centrale rol spelen. Naast de coördinatie van het toezicht zelf bereidt de Begeleidingsgroep zich voor om het toezichtkader aan te passen in functie van de mogelijkheid om - met ingang van 1 september 2023 - beroepskwalificerende trajecten op niveau van een deelkwalificatie aan te vragen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Teverdenheidsbevragingen

A. TEVREDENHEIDSBEVRAGING AANBIEDER

(1) Voorbereiding van het toezicht ter plaatse

Beoordeel de stellingen [*schaal 1 > 5*]

1. In welke mate gaf de bezorgde informatie (mail, documenten...) voldoende houvast voor de organisatie van het toezicht?
2. In welke mate was de mondelinge toelichting vooraf een meerwaarde voor de organisatie van het toezicht?
3. In welke mate was het aanleveren van de gevraagde informatie realistisch binnen de voorziene tijd?
4. In welke mate bent u tevreden over de tijd om de dagindeling vooraf te kunnen plannen met de betrokken verantwoordelijken, begeleiders, lesgevers/instructeurs en cursisten?

Heeft u nog andere bedenkingen, opmerkingen, suggesties... die u ons wil meegeven in verband met de voorbereiding van het toezicht ter plaatse? [*open tekstvak*]

(2) Toezicht ter plaatse

Beoordeel de stellingen [*schaal 1 > 5*]

5. De organisatie van het toezicht ter plaatse was vlot haalbaar
6. De geplande dagindeling kon worden gevolgd
7. Het doel van het toezicht ter plaatse werd voldoende gekaderd
8. In de gesprekken werd duidelijk gepeild naar de kwaliteitsgebieden van het kwaliteitskader
9. De doelstelling van elk gesprek was duidelijk voor de deelnemers
10. De feedback is bruikbaar bij de verdere implementatie van het beroepskwalificerend traject

Heeft u nog andere bedenkingen, opmerkingen, suggesties... die u ons wil meegeven in verband met het toezicht ter plaatse? [*open tekstvak*]

B. INTERNE BEVRAGING TOEZICHTHOUDERS

Vragen bestemd voor de betrokken toezichthouders

1. Volstond de voorziene voorbereidingstijd? [*ja/nee*]
2. Heb je hiervoor een verbetervoorstel? [*open tekstvak*]
3. Wat zijn jouw opmerkingen of verbeter suggesties voor het voorbereidend overleg tussen de toezichthouders? Bv. voorziene tijd, werkwijze, ... [*open tekstvak*]
4. Wat zijn jouw opmerkingen of verbeter suggesties voor de dagindeling van het toezicht ter plaatse? [*open tekstvak*]
5. Wat zijn jouw opmerkingen of verbeter suggesties voor de gesprekken die ter plaatse gevoerd werden? Bv. de keuze van de gesprekspartners, de duurtijd van de gesprekken, de inhoud van de gesprekken, de wijze waarop het start- en eindgesprek gevoerd werden, ... [*open tekstvak*]
6. Wat zijn jouw opmerkingen over of verbetervoorstellen voor de documenten die vooraf bezorgd werden? [*open tekstvak*]

7. Wat zijn jouw opmerkingen over of verbetervoorstellen voor de documenten die ter plaatse beschikbaar gesteld werden? *[open tekstvak]*
8. Wat zijn jouw opmerkingen over of verbetervoorstellen voor de instrumenten die gebruikt werden om het toezicht ter plaatse uit te voeren? O.a. het toezichtkader, het draaiboek, de richtvragen, ... *[open tekstvak]*
9. Heb je nog andere opmerkingen over of verbeter suggesties voor het verloop van het kwaliteitstoezicht? *[open tekstvak]*